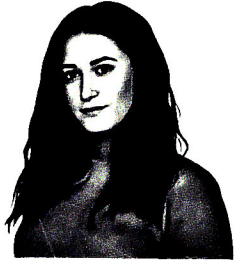

Sən ey uşaq...¹

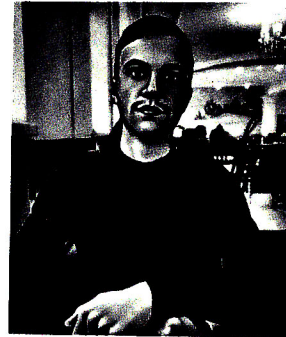
Rəhmətova İraida

Bəkirova Ulduz

Xanayeva Nurlana

Həmidov Oruc

Azərbaycan kinematoqrafiyası bir-birindən maraqlı uşaq filmləri ilə zəngindir. Bu filmlərin bir çoxunun uşaqların mənəvi dünyasının zənginləşməsində, əxlaqi cəhətdən düzgün formalaşmasında, layiqli vətəndaş kimi yetişdirilməsində böyük tərbiyəvi rolu var. Filmlərdəki yaddaqalan uşaq obrazları istər azyaşlı tamaşaçılar, istərsə də böyüklər tərəfindən həmişə maraqla qarşılanıb. Bu ekran əsərləri həm də bizim uşaqlığımızın filmləridir: sənin, mənim, onun... Bu mənada ən müxtəlif ekran əsərləri və onların qəhrəmanları nəsil-nəsillə izləyicilərin bioqrafiyasının tərkibinə çevrilir.

Rejissor Tofiq İsmayılovun 1979-cu ildə çəkdiyi “Mən mahnı qoşuram” filmi ən çox sevilən ekran əsərlərindəndir. Filmdə səsləndirilən bir-birindən gözəl mahnılar (bəstəkar: Polad Bülbüloğlu), əsas qəhrəman olan Sonanın üzündəki saf təbəssüm, xoş əhval-ruhiyyə tamaşaçıda gözəl təəssürat yaradır. Sona rolunun ifa edən balaca aktrisa Olqa Sergeyevna Rojdestvenskaya öz razı o qədər gözəl yaradır ki, bu qız hamının sevimlisinə çevrilir. Filmin ssenarisi 10 yaşlı Sonanın və onun simasında arzusunun reallaşdırmaq istəyən minlərlə əyalətdə yaşayan uşağın hissələrini ortaya qoyur. Sona mahnı oxumağı, rəqs etməyi çox sevdi. Ən böyük arzusu müğənni olmaqdır. Onun bu arzusunun reallaşdırmaq üçün əla bir fər-

sət yaranır. Bakıdan gələn musiqi müəllimi Fərhad Sonanı şəhərə musiqi məktəbinə aparmaq istəyir. Ancaq onun atası Xudayar buna razı olmur. O, qızını həkim görmək istəyir.

Xudayar çox mərifətli, ailəcanlı, zəhmətkeş insan olsa da, “artistlik qız işi deyil” deyərək cəmiyyətin dar qəliblərini, geridə qalmışlığını özündə əks etdirir. O, qızının təhsil almasını istəsə də, övladının arzularını başa düşə bilmir. Filmin əsas ideyası valideynlərə çağırışdır: uşaqların arzusuna qarşı çıxmaq olmaz, onları dərk etmək, bacarıqlarını dəyərləndirmək, istedadlarına yol açmaq lazımdır. Təəssüf ki, indiki həyatımızda da Xudayar kimi atalar və Sona kimi uşaqlar var. Doğrudur, sonda Xudayar öz səhvini anlayır və qızını özü şəhərə aparır. Amma təəssüflə qeyd edirik ki, cəmiyyətimizdə hələ də övladını başa düşə bilməyən, ona həssas yanaşmayan valideynlər də az deyil.

Filmdə avtobusa minib şəhərə gedən uşaqlar necə də xoşbəxt görünürlər. Həmin gözlər “mən hələ çox şey edəcəm” deyir bizə. Sona uşaqlarla birlikdə şəhərə, arzusunun dalınca gedə bilmədiyini üçün göz yaşına boğulsa da, ümitsizliyə qapılmır.

Nəhayət, atası Sonanı arzusunun çatdıraraq onu şəhərə aparır. Bu, yalnız bir uşağın sevinci deyildi, bütün kənd sakinlərinin, həm də elə bütöv cə-

"Qırmızı bağ" filmi (rej. M. Səlimov) Əməkdar sənəddir. Qurbanova - gənç aktrisa Pəltin Bəlikov

miyyətin irəliləyə doğru addımı idi.

Filmdeki gözəl kənd mənzərələri, musiqilər, xoş notlarla bitən sonluq tamaşaçıda nikbinlik, həyata inam, qurub-yaratmaq eşqi yaradır.

Bütöv kinematografiya tariximizə nəzər salanda uşaq dünyasını təsvir edən, onun incəliklərini anlatmağa çalışan bir çox filmlərə rast gəlirik. İstər Sovet dövründə çəkilən filmlər, istərsə də müstəqillik illərindən üzü bəri bir çox ekran əsərləri uşaqlar və zaman problemini qaldırır. Belə ek-

ran işlərindən biri də rejissor İlqar Nəcəfin 2011-ci ildə çəkdiyi "Buta" filmidir. Film 2012-ci ildə "Oskar" Milli Komitəsi tərəfindən "Ən yaxşı xarici film" nominasiyasına namizəd seçilib. Titrlərdə həyat rəmzi olan buta naxışlarını əks etdirən bu ekran əsəri Azərbaycanın qədim xalq oyununu atçılıq ilə başlayır. Filmə vurğulanmış "zəmanə nə eləsin, illərdir ötüb gedir. Dəyişən insanlar özüdür, yırırlar zəmanənin üstünə hər şeyi" deymi həm də onun qayəsini təşkil edir. Fil-

min qəhrəmanı balaca Buta olduqca ağıllıdır. Şəhərdən gəlmiş menecer uşağı savadsız sanıb, onu lağa qoymağa çalışır. Lakin söhbət əsnasında Butanın görüldüyündən ağıllı olduğu üzə çıxır. Butaya verilən "sənin maşının yaxşıdır, yoxsa mənim?" sualına o, belə cavab verir: "Əlbəttə mənimki, çünki eşşək kənddə daha yaxşıdır, nəinki maşın şəhərdə".

Erkən yaşlarından valideynlərini itirərək nənəsiylə yaşayan Butanın ağıllı, iti düşüncəli olmasını yaşadları qısqançlıqla qarşılayır. O, bəzən bu uşaqların təzyiqinə məruz qalır. Çətin günlərində isə bir zamanlar bu kəndi tərk etmiş 70 yaşlı qoca ona psixoloji dəstək verərək tənhalıqdan, ruh düşkünlüyündən xilas edir.

Buta simvolik mənə daşısa da, həyat deməkdir və bu ekran əsərini izlədikcə insan həyatında baş verə biləcək hadisələrlə tanış oluruq. Düşünürük ki, doğrudan da hər birimizin ömrü bir xalçaya bənzəyir. Hansı naxışları vuracağımız öz əlimizdədir.

Rejissor Mirbala Səlimlinin çəkdiyi "Qırmızı bağ" filmi də bu cür uğurlu ekran əsərlərindən hesab olunur. Bu film otuzdan çox beynəlxalq kinofestival və kinoforumlarda iştirak edib, Rusiyanın "Nika" mükafatının "MDB və Baltıqyanı ölkələrin ən yaxşı xarici filmi" nominasiyasına və bir çox başqa mükafatlara layiq görülüb.

Filmə müxtəlif insan ömürləri arasında Orxan adlı yetim bir uşağın taleyi də var. Atalığı Abbas həyat yoldaşı Vəfanın oğulluğa götürdüyü Orxanı heç cür qəbul edə bilmir.

Əslində qırmızı bağ ruhsal bir dünyadır. Bu dünyaya düşmək üçün insan sevgiyə, insanlığa, dürüstlüyə və s. başqa gözəl keyfiyyətlərə malik olmalıdır. Nə yazıq ki bunlar Orxanın atalığı Abbasda yoxdur və o, yalnız həyatının sonunda insanın malik olmalı insanı keyfiyyətləri anlayır.

Filmdeki Orxanın dili ilə verilmiş "Nə olaydı, olaydı, qanadlarım olaydı. Uçaydım, hey uçay-

dım, buludlara çataydım" cümləsi yarım qalmış uşaq arzularının olduğu, lakin onlara çata bilməmələrinə işarədir.

Filmə qrammofonda səslənən 90-cı illərin mahnısı, Orxanın tərda çalmağı, radioda muğamın ifası mədəniyyətimizin gələcək nəsəl çatdırılması üçün gözəl nümunədir.

Uşaqlarımızın mənəvi dünyasına işıq salan, onların real həyatdakı problemlərlə sınağa çəkildiyini göstərən filmlərdən biri də rejissor Ramiz Əzizbəylinin 1991-ci ildə ekranlaşdırdığı "Bəxt üzüyü" (Ssenari müəllifi: V. Səmədoğlu) filmidir. Bu ekran əsərində qoyulan problemlər bu günümüzdə də aktualdır. Filmə xeyli məzəli, gülməli, maraqlı obrazlar var. İzleyicinin diqqətini daha çox şair Moşu, fədakar Söylü, əyyaş Hüseyn, ədəbüz Sevdə və s. çəkir. Amma sanki bütün bu gülməli və ağlamalı hadisələr ekranda cərəyan edir ki, biz Sevinci düşünək, onun problemini anlayaq.

Sevincin taleyi və yaşadıkları müasir dövrimüzdə çox rast gəlinən ailə-məişət problemlərindədir. Bu baxımdan filmin böyük tərbiyəvi əhəmiyyəti vardır. Sevincin mənsub olduğu ailə, valideynləri arasında yaşanan problemlər, atası Hüseynin hər gün içməsi, anasının çəkdiyi əziyyətlər onun psixologiyasına mənfi təsir göstərir. Onun atası Hüseyn kimsəsizdir, uşaqlar evində böyüyüb. Problemin qaynaqlandığı nöqtə də məhz budur. Axı ata-ana qayğısı görməyən bir şəxs öz övladına necə qayğı göstərsin? Belə adamların normal həyata adaptasiya olunması elə də asan deyil.

Sevinc atasını çox sevir. Halbuki filmin əvvəlindən sonuna qədər atası onu nə əzizləyir, nə bir kəlmə "qızım" deyərək yaxınlaşır. Amma bu, Sevincin atasına olan məhəbbətini azaltmır. Bu, genetik bir sevgidir. Filmin sonlarına doğru qonşularıyla problem yaşayan Hüseyn əlini həyatda

"Buta" filmi. (rej. İ.Nəcəf)

qapının önündəki ağaca doğru uzadaraq üzünü ağsaqqal Tanrıverdi dayıya tutub deyir:

- Tanrıverdi dayı, mən bu ağacı böyüdəcəyəm... böyüdəcəyəm... sonra ordan özümü asacağam.

Bir uşağın bu səhnəni görməsi, atasının dilindən o sözləri eşitməsi ən böyük faciədir. Olanlara hazır olmasa da, bu kiçik qızın etdikləri bir ailənin məhv olmasının qarşısını alır.

Sevinc gecəyarısı balaca əlləri ilə böyüklərin qıra bilmədiy "intihar ağacını" kökündən baltalayır. O, bununla atasını təkə ölümdən deyil, iç-

kidən, zülmədən, zəmanəsinin pisliyindən xilas etmək istəyir.

Filmə Sevinc ağacı kəsə bilmədi. Amma o hərəkəti ilə bütün valideynlərə səslənməyi bacardı. Fərsiz ataları övladlarına sevgi göstərməyə, laqeyd anaları uşaqlarını ana məhəbbətindən məhrum etməməyə çağırırdı. Ağacı kəsə bilməsə də, o, intihar üçün atılan addımları, "əkilən ağacları" kökündən baltaladı.

Yenə bu mövzunun davamı kimi Sovet dövrü filmlərimizə nəzər salsaq, kinorejissor Həbib İ-

mayılın "Ögey ana" filmi önə çıxar. Bu ekran əsəri 1958-ci ildə İsmayılı rayonunda çəkilib. Film ögey anasını qəbul etmək istəməyən İsmayılın ərköynlüyündən, şıltaqlığından və analığı Dilarənin xeyirxahlığından, yüksək insani keyfiyyətlərindən bəhs edir. Dilarə Arifin ikinci xanımıdır. Onun tək istəyi İsmayılın onu sevməsi və ona ana deməsidir. Ancaq bunun üçün ona əvvəlcə sevgisini sübut etməlidir.

Nənəsi İsmayılı çox ərköyün böyüdü. İsmayıl bütün günü küçədə uşaqlarla oynayır, dərsləri ilə heç məşğul olmur. Ancaq bu hal Dilarə gələnə kimi davam eləyir.

Dilarə savadlı həkim və qayğıkeş bir ana olduğundan İsmayılın bu tənbelliklərini qəbul eləyə bilməzdi. İsmayıl əvvəlcə Dilarəni ana kimi qəbul etmək istəmir. Düşünür ki, "ögey anası" atası ilə onun arasını vurmaq istəyir. Bir tərəfdən də atasının sevgisini bölüşdüyü ögey bacısı Cəmilə var... Zaman keçir və Dilarənin sevgi dolu ürəyi İsmayılın qəlbini isidir, onun ürəyindəki ana boşluğunu unutturur. O, sübut eləyir ki, İsmayılı "ögey ana" yox, ana olmağa gəlib.

Filmə İsmayıl obrazını canlandıran Ceyhun Mirzəyevin aktyorluğuna heyran qalmamaq mümkün deyil. O, 12 yaşında olmasına baxmayaraq, rolunu o qədər gözəl canlandırır ki, İsmayılın bütün hissələri sanki "rentgen" şüası altında tamaşaçıya göstərilir. Bu da təəccüblü deyil. Çünki Ceyhun Mirzəyev özü də bir İsmayıl idi. Üç yaşında olarkən atası dünyasını dəyişən balaca Ceyhun ögey anası və bacısı ilə birgə yaşamağa məcbur olub. Bu oxşarlıq filmin daha təsirli olmasına gətirib çıxarıb. Ögey ananı canlandıran Nəcibə Məlikova da həyatda Dilarənin taleyini yaşadığı üçün eyni sözləri onun üçün də deyə bilərik. Və kinoda bir növ öz həyatlarını canlandıran Ögey ana və İsmayılın qovuşması səhnəsi sözsüz ki, filmin ən təsirli səhnəsidir.

Məhəmməd peyğəmbərin sözləri ilə başlayan,

Həsən Əblucun 1991-ci ildə çəkdiyi "Pəncərə" filmi (ssenari müəllifi: İsi Məlikzadə) internatda böyüyən kimsəsiz uşaqların həyat melodramıdır. Bu film reallığı özündə əks etdirən çox acı bir həyat hekayəsidir. Zalım, qəddar insanların "müəllimlik" etdiyi bir internat məktəbindəki qanunsuzluq, buradakı uşaqların acınacaqlı həyatı filmin əsas məzmununu təşkil edir. Internatdakı uşaqların əzab-əziyyəti, evdə keçirdikləri xoşbəxt günlərinin xatirələrini unuda bilməmələri, sonsuz arzularına çatmamalarını görmək, anlamaq insanı dəhşətə gətirir. Filmə o qədər həssas nüanslar var ki, onu izləyərkən insan ekran qarşısında olduğunu unudur, sanki canlı həyatda kədərli bir melodramın içərisinə düşür. Real həyat səhnələrini əks etdirən film böyüklərə anladır ki, onlar ailədə son qərarı uşaqları nəzərə alaraq versinlər.

Film göstərir ki, uşaq tərbiyəsində ən böyük rolunu valideynlər oynayır. Bunu biz Zəkinin yoldaşlarını satması səhnəsində aydın görürük. Zəkinin atasının ildə iki dəfə gəlib oğluna dəyməsi, ona "heç kimə heç nə vermə" deyərək xəsisliyi aşılması onun layiqli vətəndaş kimi yetişməsi bir yana, "insan" kimi böyüməsinə imkan vermir.

Filmə bir-birini izləyən dramatik hadisələr tamaşaçıyı öz təsirində saxlayır. Yeniyyətə Əhsən özünü pəncərədən ataraq intihar edəndə tar-mar edilmiş uşaqlıq bütün çalalarını ilə göz önünə gətirilir. Əhsənin üzündə təbəssüm yarıdan, yeganə ümid olan, xatirəsini əks etdirən quzunun kəsilməsi isə pik nöqtə olur. Buna etiraz edən uşaqlar bir araya yığılıb quzu kimi mələməyə başlayırlar. Bu, onların acımasız mühitə, dövrə, ədalətsizliyə, vəhşiliyə olan üsyanları idi. Artıq pəncərənin aynasının yerinə salınmağı, uşaqların daş ataraq onu sındırmaları qırılmış ümidləri bərpa etməyin heç bir xeyri olmayacağını göstərir.

Uşaqdan böyüyə hər kəsin maraqla izlədiyi, 1969-cu ildə Şamil Mahmudbəyov tərəfindən len-

tə alınmış “Şərikli çörək” filmi (ssenari müəllifi: Alla Axundova) İkinci Dünya müharibəsi zamanı uşaqların keçirdiyi sıxıntılı, çətin günlərindən bəhs edir.

Filmdə böyük müharibənin kiçik qurbanlarının - uşaqların məhv olmuş arzuları, erkən yaşlarından öz zəhməti hesabına bir parça çörək əldə etmələri təsvir olunub. Film uşaqlarda vətənpərvərlik hissələrini aşılayır, onları qorxmazlığa, ədalətli olmağa, dostluğa səsləyir.

Ata, anası olmayan uşaqların çətin günlərini biz Vaqifin timsalında görürük. Vaqifin evdə tək qalması səhnəsini izləmək kifayətdir ki, amansız müharibənin bütün məhrumiyyətlərini anlayasan. O, acdır, dolabda yeməyə bir şey axtarır, ancaq heç nə tapmır. Yorgun halda stolun küncündə əyləşir. Bu zaman stolun üstündəki boş qəndqabının dibində qalan ovuntuları ovcuna töküb yeyir və yorgun halda çarpayısına uzanır. Ancaq bununla belə, Vaqif gözütox, qürurlu uşaqdır. On yaşına baxmayaraq, qırçı yanında fəhlə kimi işləyir, su ilə dolu vedrələri yuxarı mərtəbəyə tək başına qaldırır.

Vaqifin ac olduğu halda çörəyini digərləri ilə bölüşməyi xarakter elementidir. Kamran Rəcəbli bu rolu o qədər təbii canlandırtı ki, indi də filmi izləyən uşaqların bəziləri Vaqifə bənzəməyə çalışırlar.

Filmə nəzərə çarpan obrazlardan biri də Leyladır. Leylanın oynacağı olmadığı üçün baş örtüyünü dizinə bağlayaraq gəlincik düzəldir. Axı, biz bilir ki, qız uşaqları gəlincikləri öz övladları kimi əzizləyir, onları yatızdırır, cürbəcür bəzəkli geyimlər geyindirirlər, saçlarını darayıb hörürlər, bir sözlə, onlara analıq edirlər. Ancaq təəssüflər olsun ki, müharibə dövründə balacalar bu sevincdən məhrumdurlar. Ona görə də sözləri Oktay Ağayev, musiqisi Vasif Adıgözəlova aid “Sən ey uşaqlıq...” adlı mahnının, filmin müasir dillə de-

sək, soundtrekinin məhz bu məqamı daha təsirli dir...

**Görmədik biz gül dəstəsi,
Görmədik biz oyuncaq...**

Müxtəlif müharibə filmlərindəki balacaları yada salanda bir acı həqiqət də qarşımızda açılır. Savaş uşaqları tez böyüdü, dərd, problem onları sürətlə yetişdirir. 1969-cu ildə rejissor Həsən Seyidbəyli tərəfindən ekranlaşdırılmış “Bizim Cəbiş müəllim” (ssenari müəllifi: M. İbrahimbəyov) filmi də bu fikrimizi təsdiq edir. Filmə uşaqların vətənpərvərlikləri, qələbə üçün arxa cəbhədə sevimli Cəbiş müəllimlə birlikdə səfərbər olmaları təsvir edilir. Buradakı uşaq obrazlarının xarakterindən asılı olmayaraq, hər birinin əsas bir qayəsi var, tezliklə müharibə bitsin. Maraqlı obrazlardan biri Namiqdır. Namiq və yoldaşları hərbi texnikaların adlarını, hədəfə vurma ölçüsünü, nə qədər sürətlə uçduğunu, bir sözlə, hər şeyi bilirlər. Adətən, uşaqların marağı təhsilə, musiqiyə, incəsənətə, müxtəlif oyunlara olduğu halda, bu filmdəki uşaqların marağı müharibə və hərbi texnikalardır. Onlar əsl “Müharibə uşaqları”dır.

Uşaqlıq ən birinci vətəndir - deyirlər və bu da həqiqətdir ki, insan dünyaya gəldiyi gündən ilk beş-on ildə qazandıqlarını bir ömür xərcləyir. Bu mənada həm Azərbaycan, həm də dünya kinematografında dahilərin həyatından bəhs edən filmlərdə onların elə istedadlarının da ilk işartılarının uşaqlıqdan görüldüyü bəlli olur. Azərbaycan kinosunda belə bir neçə film nümunə çəkmək olar. Amma əlbəttə filoloqlar üçün Anarın dahi yazıçı, müttəfəkkir Mirzə Cəlil Məmmədquluzadəyə həsr etdiyi “Qəm pəncərəsi” filmi ən maraqlısıdır. Mirzə Cəlilin sonralar özünün də təsvir edəcəyi balaca əyalətdən başlayan ömrü, gözünü açıb qaranlıq gördüyü dünya filmə bütün çəlləri ilə əks olunur.

Filmin süjetində Mirzə Cəlilin müxtəlif əsərlərinin motivlərindən istifadə olunub. Lakin bizə görə, burada ən təsirli Məhəmməd Həsən əmi-

nin oğlu Əhməd və Cəlilin dostluğudur. Məlumdur ki, Qori Müəllimlər Seminariyasının Azərbaycan şöbəsinin müfəttişi A.O.Çernyayevski Azərbaycan rayonlarını gəzərək seminariyada oxumaq üçün uşaqları seçirdi. 1882-ci ildə Naxçıvana gəlib, bir neçə uşağı, həmçinin, Cəlil Məmmədquluzadəni seminariyada təhsilə alma siyahısına daxil edib. Bu hadisəyə "Qəm pəncərəsi" filmində də yer verilmişdi. Və bu dəfə İskəndərin (Kefli İskəndərin!) təklifi ilə bu seminariyaya Əhməd və Cəlil də seçilir. Əhməd və Cəlil çox yaxın dost idilər. Buna baxmayaraq, bir-birlərinə o qədər də bənzəmiridilər. Əhməd daha şən, dəcəl bir uşaq idi. Cəlil isə həm Əhməddən, həm də digər uşaqlardan seçilirdi. O, hər şeyi müşahidə edir, gördüklərini yazırdı. Xudayarın Məhəmmədəhsən əminin ulağını aparıb geri qaytarmaması Əhmədi dərin bir kədəre qərş edir. Bu, sadəcə bir heyvana görə sarsıntı deyil, atasına olan haqsızlığı kövrək qəlbi ilə duymasının fəsadıdır.

Əslində Cəlil Əhmədin yanına gəlmişdi ki, ona şad xəbəri versin. Axı, 2 dost bir yerdə seminariyaya gedəcəkdilər. Fəqət, Cəlil onu ölümlə yatağında görür. Əhməd Cəlildən intiqamının alınmasını istəyir: "Xudayardan intiqamımı al, Cəlil. Söz ver mənə". Cəlil dostunun sözünü tutmaq üçün seminariyaya gedir.

Yolayrıcında seminariyaya gedən fayton ilə Kərbəlaya gedən insanlar birləşir.

Ancaq hər ikisi öz bildiyi, fərqli yollarla gedir. Bu səhnə həyatda öz seçimlərini etmiş 2 tip insanı göstərir: elm arxasıyca gedənlər və fanatizm ruhuyla irəliləyənlər. Artıq gələcək elm arxasıyca gedən Cəlilin və onun kimi uşaqların əlindədir. İsgəndərin zəngi Cəlilə verməsi də elə bununla bağlıdır.

Müəllif bu filmə Qəm pəncərəsindən boylanan uşağı ön plana çəkir. Həmin uşaq Əhməd idi. Biz filmə bir neçə səhnədə pəncərədə onun ək-

sini görürük. Ancaq Əhməd kədərliyədir. Məhz film sonunda pəncərədəki əksində üzündə təbəssüm yaranır. Çünki Cəlil artıq sözünün üstündə durub. Xudayarlardan intiqamını alıb. Əsərini tamamlayıb...

Dünya durduqca Azərbaycan dilində danışan, yazan, oxuyan hər kəs Xudayarı tanıyacaq. onun necə bir naqis iş tutduğunu hamı biləcək... Özü də Mirzə Cəlil qələmindən çıxmış ən təsirli hekayətin əsasında...

Haqqında söz açdığımız, müxtəlif zamanlarda çəkilən bir neçə film və orda iri planda göstərilən uşaqlar özümüz, gələcəyimiz haqqında düşünməyə sövq edir. Günahsız bəndələr - körpələr, uşaqlar hər zaman sevinc və xoşbəxtlik içində yaşamağıdır. Amma bu xoşbəxt həyatı təmin etmək kimin əlindədir?!

© 2022 Qış. Bütün hüquqlar qorunur. Əlavə məlumat üçün: info@qish.az